

SKATTEN 2008

Se oversikten over din bydel

Median bruttoinntekt, voksne over 17 år

Ubebyggd	181 200 – 230 200	232 300 – 250 200	252 800 – 258 500	260 800 – 283 900	264 600 – 287 200	268 000 – 278 100	279 600 – 283 900	284 100 – 288 700	290 100 – 298 000	297 300 – 320 600
----------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Lønnstallenes tale

Fantoft	181 200	Nyborg	268 600
Solheim nord	194 600	Braustein	269 800
Solheim sør	220 100	Nasatin	270 100
Sentrum	222 100	Nattvik	276 500
Nygårdsøyen	228 000	Siddvåg	278 100
Ytre Arna	230 200	Fanabyggda	279 600
Slettbakken	232 300	Skjold	280 700
Laksvåg	233 900	Rolfand	282 000
Loddefjord	242 300	Godvik	283 200
Vågen	244 800	Øvre Fyllingen	283 600
Gullfjellet	250 200	Ytrebygda	284 100
Sandviken	252 800	Kjøkketvik	286 100
Mjølkeråen	258 000	Aivøy	287 200
Espeland	258 200	Morvik	287 800
Nordre Fyllingen	258 300	Nordvik	288 700
Minde	258 500	Flestrand	290 100
Hollen	260 800	Sandsli	293 600
Gravdal	260 900	Sørdalen	294 100
Søndre Fyllingen	281 200	Smerås	295 800
Olsvik	281 700	Banesskogen	296 000
Fjellsiden nord	283 900	Kyrkjeteranger	297 300
Flaksvell	284 600	Paradis	302 100
Arna	284 900	Rå	303 100
Kromstad	285 900	Fjellsiden sør	312 600
Landås	286 100	Nattlandsfjellet	320 600
Haukedal	287 200	Median-lønn	268 741

Tabellen viser ikke gjennomsnittslønn, men median-lønningen for hvert område. Medianen er den midterste lønningen. Dette er gjort for å unngå at svært høye enkeltlønnere får for stor innvirkning på tallet.

Her er forskjellene på

FATTIG OG RIK

Forskjellene mellom byens rikeste og fattigste områder inkluderer både penger, helse og sol.

Når skattellstene offentliggjøres i dag, vil som vanlig Ytrebygda og Fana utpeke seg som bydelene med flest innbyggere på inntekts- og formuestoppen i Bergen.

I motsatt ende finner vi beboerne i Arstad, som i snitt har færrest kroner på bok og jener minst.

Men forskjellene er enda større om vi ser på ulike strøk nærmere sentrum. Ifølge Bergen kommunes levekårsundersøkelse fra i fjor hadde en vanlig beboer i Solheim nord 194 800

kroner i bruttoinntekt i 2006.

Det er 125 800 kroner mindre enn beboerne på Nattlandsfjellet, hvor snittet ligger på 320 600.

SOL: De to områdene representerer ytterpunktene i byens strøk - det fattigste og det rikeste.

Hvordan ble det slik at de rike bor på Nattlandsfjellet, mens de med minst å rutte med bor i Solheim nord?

BA spurte Michael B. Hageberg, amanuensis ved Institutt for samfunnsøkonomi ved NHH.

- Det er ulike faktorer som gjør seg gjeldende. Mens det på Solheim-siden for eksempel er undersoll, er det gode solforhold på Nattlandsfjellet, eksempelviserer han.

- De med god økonomi trekker gjerne til steder

hvor det er bedre å bo rent fysisk, påpeker Hageberg.

Han trekker også frem historiske årsaker til forskjellene.

- Solheimsviken hadde for eksempel tidligere mange industriarbeidsplasser, derfor ble det bygget rimelige boliger for arbeidere der.

- Nattlandsfjellet ble derimot bygget ut i privat regi og skulle være et litt finere strøk.

Men forskjellene mellom områdene i Bergen handler om mer enn penger.

Adskillig flere mottar sosialhjelp og er arbeidsledige eller uføretygdede i Solheim nord enn på Nattlandsfjellet.

- Levekårsforskjeller virker på mange måter selvforsterkende.

- Ressursfamilier flytter etter hvert til bedre strøk. De som kommer etter er van-

ligvis mindre ressurssterke. Strøket blir dermed mindre og mindre attraktivt, forklarer Hageberg.

Ifølge økonomien vil de som vokser opp i strøk med dårlige levevilkår, men som senere får høyere økonomisk status, sjelden bosette seg der i voksen alder.

- I tillegg kan det være vanskelig å flytte på seg fordi man ikke får så godt betalt for boligen sin at man har råd til å kjøpe bolig i et bedre strøk, påpeker han.

- Hvordan kan man motvirke at slike forskjeller oppstår?

- Dersom man skal få til en radikal endring, må man ofte rive og bygge nye boliger eller oppgradere boliger til en så høy standard at de fattige ikke har råd til å bo der, mener amanuensis Michael B. Hageberg.

KATHERINE FERGUSON
katherine.ferguson@ba.no

NHH-AMANUENSIS
Samfunnsøkonom
Michael B. Hageberg

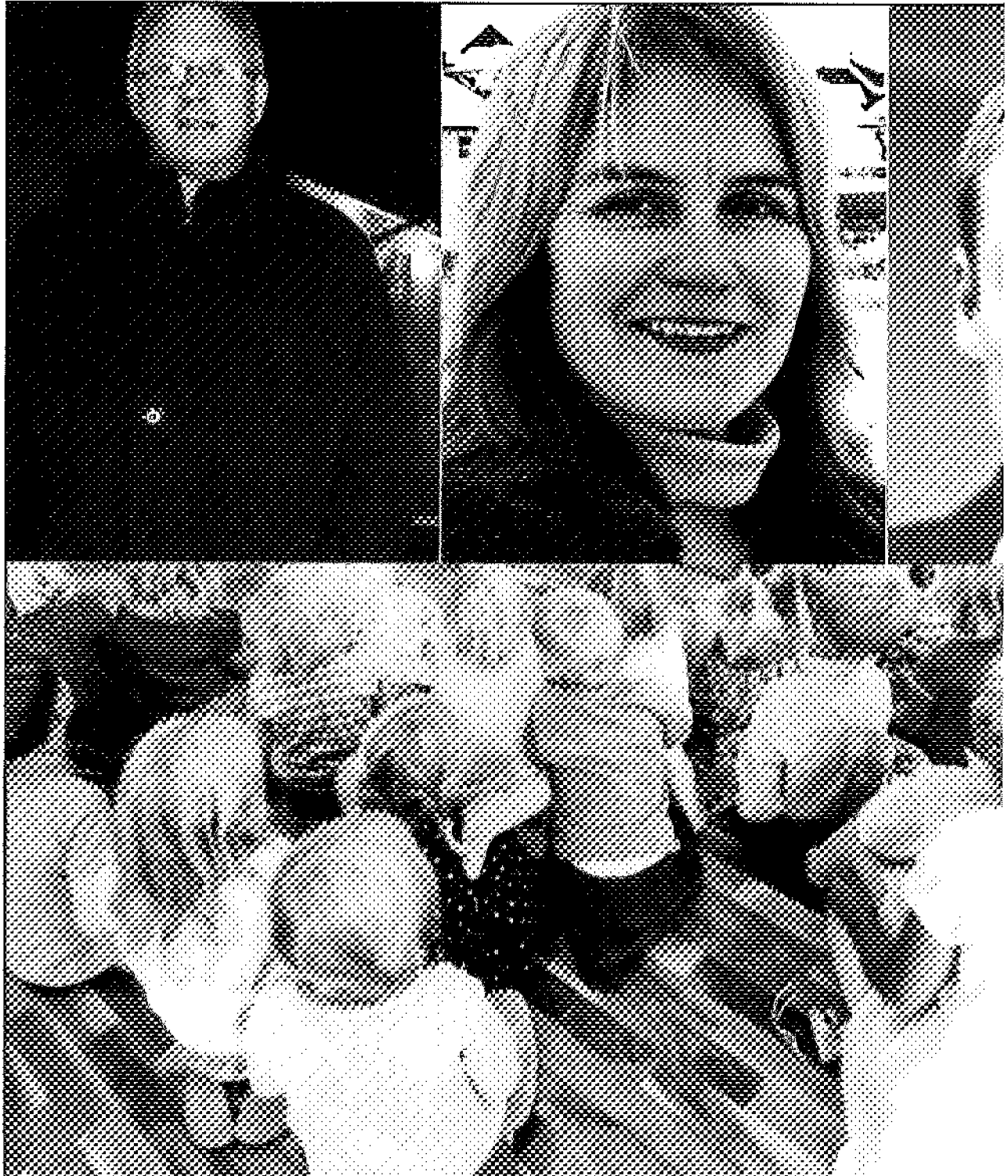
[VG Nett](#) [Nyheter](#) [Innenriks](#) [Artikkel](#)

De tjener millioner på barna dine

** Haugesund-kvinne Norges barnehagedronning

** Gründerfamilie med over 350 mill. i formue

** Får store offentlige tilskudd

HAR GJORT BARNEHAGE TIL BUTIKK: (F.v.) Benn Eidissen, Eli Sævareid og Thomas Havnegjerde eier tre av Norge som har blitt millionbutikk. Foto: Scanpix/Haugesunds Avis/Anders Vanderlook

Av Kathrine Hammerstad og [Ingunn Andersen](#)

Publisert 20.10.10 - 07:34, endret 20.10.10 - 09:32 (VG NETT)

(VG Nett) Neste år pases milliarder av norske skatte kroner inn i private barnehager. De største eierne tjener millioner.

For mens politikerne har gitt løfte på løfte om full barnehagedekning, har det private barnehagemarkedet vokst seg inn i himmelen.

HAR DU TIPS OM DETTE TEMAET?
Kontakt VG Nett!

Rause offentlige støtteordninger, foreldrebetaling og smart forretningsdrift har gjort flere av eierne styrtrike, viser VG Netts kartlegging av de største barnehagebaronene.

Basert på opplysninger fra Kunnskapsdepartementet og Private barnehagers landsforbund (PBL) har vi tatt for oss økonomien hos de ti antatt største aktørene i privat barnehagesektor.

Se listen over barnehagetoppene nederst i saken

SKATTELISTENE: Søk her!

Ligningstallene for 2009 avslører at et stort flertall av eierne hadde millioninntekter i fjor. Flere personer har også bygd seg opp store personlige formuer. De siste fem årene har norsk barnehagedrift blitt så attraktivt at selv utenlandske investorer har kjøpt seg inn i bransjen, viser VG Netts kartlegging.

Eierne: - Bygger ikke barnehager for å tjene penger

Barnehagedronning med millionformue

Se video

Se video Om skattematene: - Tror jeg får en overraskelse når jeg sjekker pappa

Skatten 2009

Private barnehager

- Da barnehageforliket ble inngått med bredt politisk flertall i Stortinget i 2003 ble private barnehageeiere lovet likebehandling i forhold til offentlig støtte
- Halvparten av barnehagetilbudet dekkes i dag av private
- Private barnehageeiere tar ut omlag én prosent i utbytte, noe som tilsvarer 100 millioner kroner i året
- Barnehagesektoren får 27 milliarder i støtte over statsbudsjettet i 2011. Halvparten går til private eiere.
- I budsjettet foreslår regjeringen å bevilge 92,5 millioner kroner til opptrapping av tilskuddet til ikke-kommunale barnehager
- Det betyr at minimumstilskuddet til private barnehager økes fra 88 til 91 prosent av det de kommunale barnehagene i gjennomsnitt mottar i offentlig finansiering med virkning fra 1. august 2011.
- Foreldrene betalte i 2009 20 prosent av private barnehagers driftsutgifter

Helt på toppen av barnehagetrone sitter Eli Sævareid, daglig leder og grunnlegger av Trygge Barnehager. Eventyret startet da Sævareid selv trengte barnehageplass til sønnen i 1987, og har senere vokst til den største privateide barnehagekjeden i landet.

Kilder: SSB, Kunnskapsdepartementet

Tips Kathrine Hammerstad og Ingunn Andersen om Private barnehager.

HVORDAN ER DEN NORSKE BARNEHAGEHVERDAGEN? Del dine erfaringer i protokollen!

Med 130 barnehager i porteføljen hadde entreprenørselskapet Trygge Barnehager AS, der Sævareids ektemann Sigurd Steen Aase er daglig leder, en omsetning på 430 millioner kroner i fjor, ifølge regnskapet.

Sævareid tjente 3,4 millioner kroner i fjor, og sto oppført med en formue på 46,2 millioner kroner. Ektemannen tjente drøye 1,8 millioner kroner, og hadde en formue på drøye 52 millioner kroner.

Selskapsprofiler viser at Sævareid ikke tok utbytte direkte fra Trygge Barnehager AS i fjor. Fra investeringselskapet Vanadis, som eier Vista Holding, som igjen eier Trygge Barnehager AS, tok hun som helaksjonær ut 3,5 millioner i utbytte i fjor og 1,1 millioner i 2008.

HVA SIER EGENTLIG SKATTETALLENE? Dine Penger-eksperter svarer deg fra klokken 10

På spørsmål om hvilken rolle muligheten for å tjene penger spilte da hun bygget opp livsverket sitt, skriver Sævareid at hun ville drevet ulovlig hvis hun ikke tjente penger.

- Hvis man ikke klarer å tjene penger på forretningsvirksomheten man starter, vil man til slutt ikke klare å betale lønn til ansatte og leverandører, samt skatt til det offentlige. Det er helt nødvendig å tjene penger. Hvis man ikke tjener penger taper man penger, og da driver man ulovlig, sier barnehagegründeren.

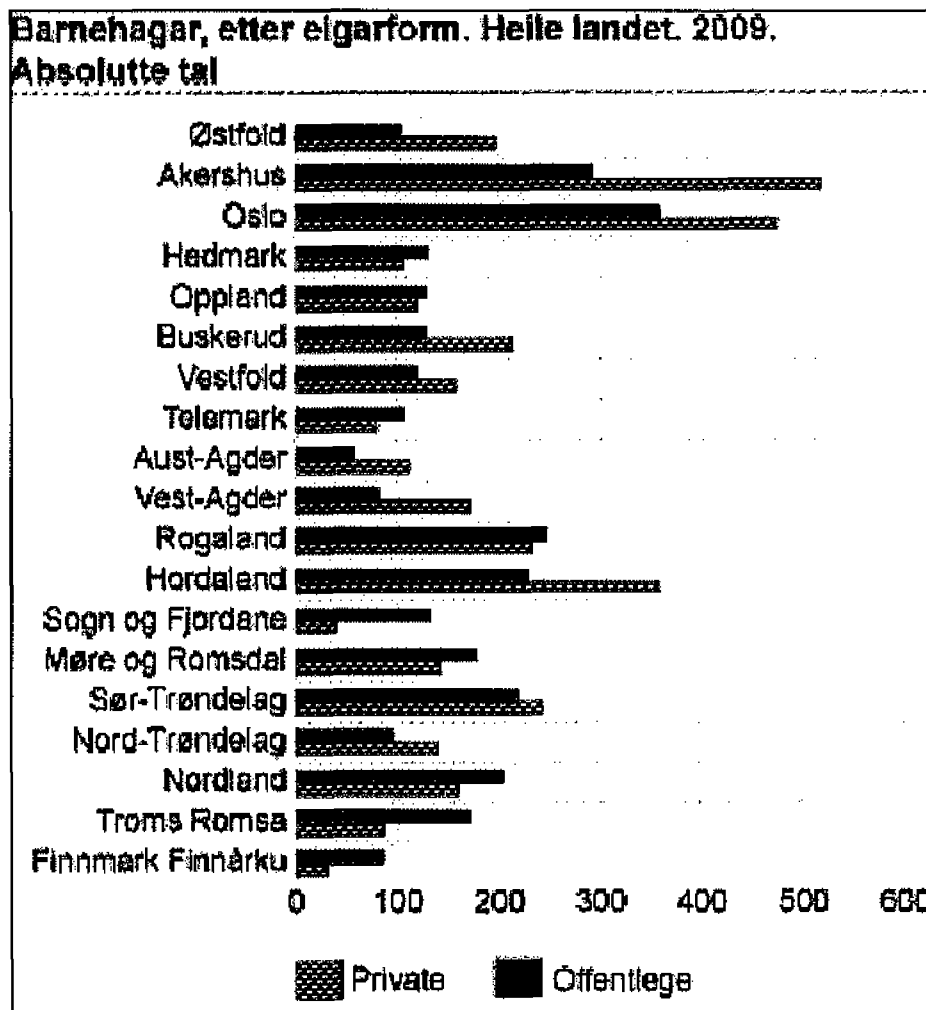
Solgte for 300 mill.

I barnehagedronningens nabokommune Karmøy eier en far og en sønn Norges andre store barnehagekjempe, Espira. Riktignok solgte Einar Magne Jansen (68) og sønnen Jonny (47) nesten halvparten av selskapet

til det nordiske investeringsfondet Capman Buyout i 2008.

Salget av barnehagene innbrakte rundt 300 millioner, som trolig har bidratt vesentlig til den svimlende formuen på 262,9 millioner 68-åringen sto oppført med i fjor.

Artikkelen fortsetter under bildet...

Figuren viser fordeling av barn i offentlige og private barnehager i Norge, etter fylke. Foto: SSB

Gjennom investeringselskapene Venadis AS og Fotveien Invest er de to fremdeles tungt inne med til sammen rundt 40 prosent av aksjene i selskapet, som driver 64 barnehager over hele landet. Foruten formuen, tjente Einar Magne Jansen 15,8 millioner kroner i fjor. Sønnen Johnny sto oppført med null i inntekt, men hadde en formue på 64, 6 millioner kroner.

HVA SYNS DU OM AT SKATTELISTENE ER ÅPNE? Si din mening i protokollen!

VG Nett har ikke lyktes å komme i kontakt med Einar Magne Jansen eller Jonny Jansen. Men Thomas Havnegjerde, som er administrerende direktør og eier 2,75 prosent av aksjepostene i Espira Gruppen AS, karakteriserer i en e-post til VG Nett jobben som barnehagesjef som en

hvilken som helst jobb i næringslivet. Han var tidligere sjef for Flytoget. I fjor tjente han drøye 1,9 millioner kroner.

- Når investeringen kommer fra det offentlige og ikke fra egen lomme, hvorfor skal de private eierne ha ubegrenset rett til å ta ut utbytte?

- Spørsmålet ditt vitner om mangel på kunnskap. Eierne av private barnehager har store investeringer og kostnader til drift av barnehager, og disse dekkes kun delvis opp av offentlige tilskudd. Private barnehager er billigere for det offentlige. Dermed oppstår muligheten for en vinn-vinn-situasjon: Det offentlige sparer penger, og private eiere kan få avkastning samtidig som man bidrar til beste for samfunnet, skriver han i en e-post til VG Nett.

LES HELE INTERVJUET MED HAVNEGJERDE, SÆVAREID OG ANDRE BARNEHAGETOPPER HER

Barndomskamerater

Under de to gigantene er det også en rekke andre aktører som har slått seg stort opp på barnehager. I Nord-Norge er barndomskompisene og forretningspartnerne Benn Eidissen og Even Carlsen landsdelens ukronede barnehageprins.

Nordnorsk barnehagedrift driver 17 barnehager i Tromsø, Bodø og Lofoten, og omsatte for rundt 2,7 millioner kroner i fjor. De to er hovedaksjonærer i selskapet Acea Holding, som eier driftsselskapet. Gjennom dette selskapet eier de to også Vifo-barnehagene på Romerike, totalt 14. Dette selskapet omsatte for over fem millioner kroner i fjor.

Ifølge skatteliste tjente Eidissen 6,7 millioner kroner i 2009 og sto oppført med en formue på drøye 13 millioner kroner. Carlsen hadde en inntekt på 1,2 millioner og en formue på drøye 52 millioner kroner. Sistnevnte har i tillegg en solid formue. Så sent som i 2008 havnet Eidissen og Carlsen i mediens søkelys, da det ble kjent at de mellom 2002 og 2005 tok ut rundt 17 millioner kroner i utbytte. De to forsvarte millionutbyttet med at det gikk til videre investeringer til barnehagedriften. De siste tre årene er det ikke tatt ut utbytte.

Artikkelen fortsetter under bildet...

TRENGTE BARNEHAGEPLASS: Benn Eidissen startet barnehage da han slet med å få barnehageplass. Nå driver han 31 barnehager sammen med barndomsvennen Even Carlsen. Foto: Anders Vanderfoock

LES OGSÅ: Nesten annenhver nye barnehageplass er privat

I Østfold er det Borg Barnehager som dominerer, med elleve barnehager i fylket samt Ski. Eirik Husby, som er utdannet førskolelærer, og partneren Egil Nicolaysen eier selskapet. De tjente til sammen drøye 4,1 millioner kroner i 2009, ifølge skattelistene. Sistnevnte sto dessuten oppført med en formue på 12,6 millioner kroner. I tillegg til Borg Barnehager eier duoen også selskapet Barnehagenett AS, som ifølge regnskapet driver med bedriftsrådgivning og annen administrativ rådgivning.

En annen sentral aktør på Østlandet er Barnas Barnehage, som driver totalt 15 barnehager i Oslo og Bærum. Også er det et ektepar som står bak driften. Administrerende direktør Hanne Klamerholm og ektemannen Anders Haug tjente til sammen drøye 7,4 millioner kroner i fjor. Klamerholm hadde dessuten millionformue.

Forsker: - De lyver

Et annet ektepar som har slått seg opp på barnehagedrift, er Randi og Hans Jacob Sundby fra Jessheim i Akershus. De tjente begge under millionen i fjor, men sto samtidig oppført med millionformuer.

Læringsverkstedet driver 15 barnehager i Ullensaker, Nannestad, Nittedal, Eidsvoll og Kristiansand. I Kristiansand har Læringsverkstedet

konkurranse fra Fire Årstider, som består av 13 barnehager. Kvinnen bak dette er Hilde Sundstøl. Hun tjente drøye halvannen millioner kroner i fjor.

FLERE

BARNEHAGETALL: [Les mer på SSBs sider](#)

Grønmyr barnehager i Røros dominerer det private barnehagemarkedet i Sør-Trøndelag. Eier Bjørn Grønmyr tjente nesten fire millioner i fjor og står oppført i skattelistene med en formue på 13,7 millioner. I Bergen er Barnehagene Regnbuen den kommersielle aktøren på barnehagemarkedet. Rolf Tore Andersen eier gjennom TA Holding selskapet som drifter de fem barnehagene.

Han har en gigantformue på 72 millioner kroner, og tjente i fjor 1,8 millioner kroner, men holdingselskapet hans har også vært aktivt innen eiendomsmegling.

VIL PRESSE PRIVATE: Etter å først ha fått drahjelp av private for å oppnå full barnehagedekning, ønsker nå kunnskapsminister Kristin Halvorsen å begrense utbytteretten til eierne. Foto: Robert S. Eik Foto:

Førstemanuensis ved Høgskolen i Oslo, Clas Jostein Claussen, sier private eiere som hevder de ikke skor seg på det offentlige lyger.

- Det kommer ingen penger inn i barnehagesektoren som ikke er offentlige. Morselskapene i denne bransjen har ingen annen funksjon enn å serve de andre, mindre selskapene. Fordi de samme personene gjerne sitter i begge selskapene er dette ikke noe annet enn en sofistikert måte å få ut pengene på, sier Claussen til VG Nett.

Hva syns du om offentige skattelister? [Si din mening](#)

Forstå skattelistene: [Dette tjener vi egentlig](#)

BARNEHAGETOPPENE

Navn	Inntekt	Formue	Skatt
<u>Einar Magne Jansen</u> <i>Espira</i>	15 891 826 -	262 914 144 -	7 432 909 -
<u>Benn Harald Eidlesen</u> <i>Nordnorsk barnehagedrift/Vifo</i>	6 773 063 -	13 024 343 -	2 221 219 -

Navn	Inntekt	Formue	Skatt
<u>Hanne Klamerholm</u> <i>Barnas Barnehage</i>	4 440 695 -	4 738 692 -	2 103 198 -
<u>Eil Sævareid</u> <i>Trygge Barnehager</i>	3 400 692 -	46 283 881 -	1 885 606 -
<u>Anders Haug</u> <i>Barnas Barnehage</i>	3 044 780 -	868 792 -	1 343 615 -
<u>Egil Nicolaysen</u> <i>Borg Barnehager</i>	2 679 911 -	12 610 533 -	1 369 732 -
<u>Thomas Havnegjerde</u> <i>Espira</i>	1 999 667 -	0 -	919 166 -
<u>Sigurd Steen Aase</u> <i>Trygge Barnehager</i>	1 851 845 -	52 198 487 -	1 206 233 -
<u>Rolf Tore Andersen</u> <i>Barnehagene Regnbuen</i>	1 811 132 -	72 136 692 -	1 520 509 -
<u>Eirik Husby</u> <i>Borg Barnehager</i>	1 544 982 -	0 -	710 016 -
<u>Hilde Sundstøl</u> <i>Hilde Sundstøl</i>	1 510 040 -	0 -	729 129 -
<u>Even Carlsen</u> <i>Nordnorsk barnehagedrift/Vito</i>	1 253 874 -	52 487 617 -	1 114 079 -
<u>Hans Jacob Sundby</u> <i>Læringsverkstedet</i>	968 992 -	2 924 721 -	431 052 -
<u>Randl Lauvland Sundby</u> <i>Læringsverkstedet</i>	628 634 -	1 803 222 -	247 130 -
<u>Johnny Jansen</u> <i>Espira</i>	0 -	64 677 582 -	749 926 -

Dette sier tallene.

Søk i skattelistingene:

SØK

Anbefal

147 anbefalinger. Registrer deg for å se hva dine venner anbefaler.

- Sponsede lenker fra MyAd.no -

Problemer med magen?

Fornøyde brukere har fått hjelp. Prøv Lectinect Mage gratis* i 2 mnd.
www.lectinect.no

Lån Penger. Lett Godkjent

Velg billigste lån og spar! Fleksible lån 9,6-28,1% eff rente. Lån penger enkelt her.
www.MONSAR.com

[Flere annonser...](#)

- samfunn@vl.no
- tips til avdelingen: 22 310 425
- flere nyheter på vl.no/samfunn

samfunn

Ungdom i skattefritt oppdrag

Arild Førreås
og Håvard Therkelsen
arild@vl.no 24.31.03.07

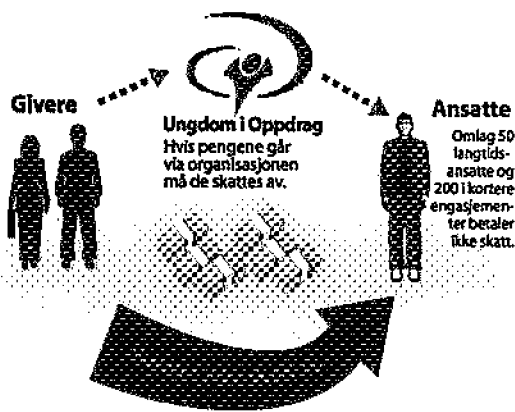
Omtrent 250 ansatte i misjonsorganisasjonen Ungdom i Oppdrag slipper å betale skatt fordi de mottar private gaver i stedet for lønn.

9,881 kroner. Det er summen de ti topplederne i Ungdom i Oppdrag til sammen betalte i skatt i 2008. Vårt Land har sjekket skattelistene til alle i ledergruppa og lederne for de enkelte sentrene Ungdom i Oppdrag driver i Norge. Seks av de ti hadde nullinntekt i fjor.

Moralsk riktig? De aller fleste organisasjoner og bedrifter i Norge i dag betaler ut lønn til sine ansatte. Men Ungdom i Oppdrag har en særegen ordning for fem av seks arbeidere. I mangel av lønn lever de ansatte på gaver og sponsorstøtte fra familie, venner eller andre som vil støtte dem. Dermed fører de opp pengene som gaver på selvangivelsen og betaler ikke skatt. Slik har de gjort det siden

Slik unngår de skatt

Ungdom i Oppdrag lønner ikke sine ansatte. De ansatte får støtte fra personlige givere og slipper dermed å skatte.

Omtrent 50 ansatte i statsstøttede barnehager og fiskolen UiO driver, får lønn og betaler skatt på vanlig måte.

Grafikk: Håvard Therkelsen/Vårt Land

1972, da organisasjonen kom til Norge.

– Er det riktig at dere ikke bidrar til felleskassen, leder Andreas Nordli?

– Jeg skjønner at du stiller spørsmålet. Men dette er det ikke vi som bestemmer. Det er det skattemyndighetene som gjør. Men det å leve av gaver ligger også nedfelt i våre interasjonale verdier. Det at vi ikke betaler skatt, fører også til at vi mister noen trygdeytelser.

– Men er det moralsk riktig å unngå skatt?

– Ja. De gavene vi får er allerede skattet for. Om jeg får ga-

ver fra min søster, har hun betalt skatt for de pengene, ellers vil det bli dobbel beskatning, fortsetter Nordli.

– Men om hun hadde brukt de pengene i butikken ville jo hun betalt moms?

– Ja, det er sant.

Nordli sier at enkeltmedlemmer av og til får brev av skattemyndighetene med spørsmål om hvorfor de ikke betaler skatt.

– Da viser vi til et vedtak om at dette er en legitim måte å gjøre det på.

12.000 i måneden. Vedtaket han sikter til, er et brev sendt i 1997

Ny runde om turisthytte

Utbyggingen av Snøheim turisthytte på Dovrefjell er gjenstand for enda en runde med klagebehandling. Snøhetta og Knutsø villreinmennd har klager på vedtaket. Det har også utbyggeren DNT Oslo og Omegn gjort, på grunn av det de anser som strenge vilkår som er satt.

Området på Dovrefjell kan brukes av allmenheten etter at Forsvarets la ned skytefeltet.

fra Skattedirektoratet til Sør-Trøndelag fylkesskattekontor. Vårt Land har sett brevet, som da stadfestet at gaver fra familie og venner er skattefritt. Men det står også at gaver som i vesentlig del kommer fra menigheter, må regnes som skattepliktig.

Andreas Nordli forteller at han hver måned får omtrent 12.000 kroner fra givere.

– Jeg gjør ikke denne jobben for pengenes skyld. De som jobber her gjør det på grunn av en personlig overbevisning.

Ligningsnemnda. Terje Konradsen er personalsjef og med i

ledergruppa til organisasjonen. I 2008 måtte han betale skatt av gavene han mottok, men det har han klaget på til ligningskontoret.

«Jeg gjør ikke denne jobben for pengenes skyld»

Andreas Nordli, leder i Ungdom i Oppdrag

– Jeg har som alltid oppført gavene på selvangivelsen, men i

Usikre på jobben

■ En av ti norske arbeidstakere er usikre på om de står i jobb om fem år. - Dette er et urovekkende høyt tall, sier YS-leder Tore Eugen Kvalheim, som i går la fram tallene.

Slapp formuesskatt

■ Rundt 200.000 færre personer fikk utlignet formuesskatt i fjor sammenlignet med 2007. Hovedårsaken er at grensen for formuesskatt er hevet. I 2008 fikk 896.000 personer formuesskatt.

Får nye hjem

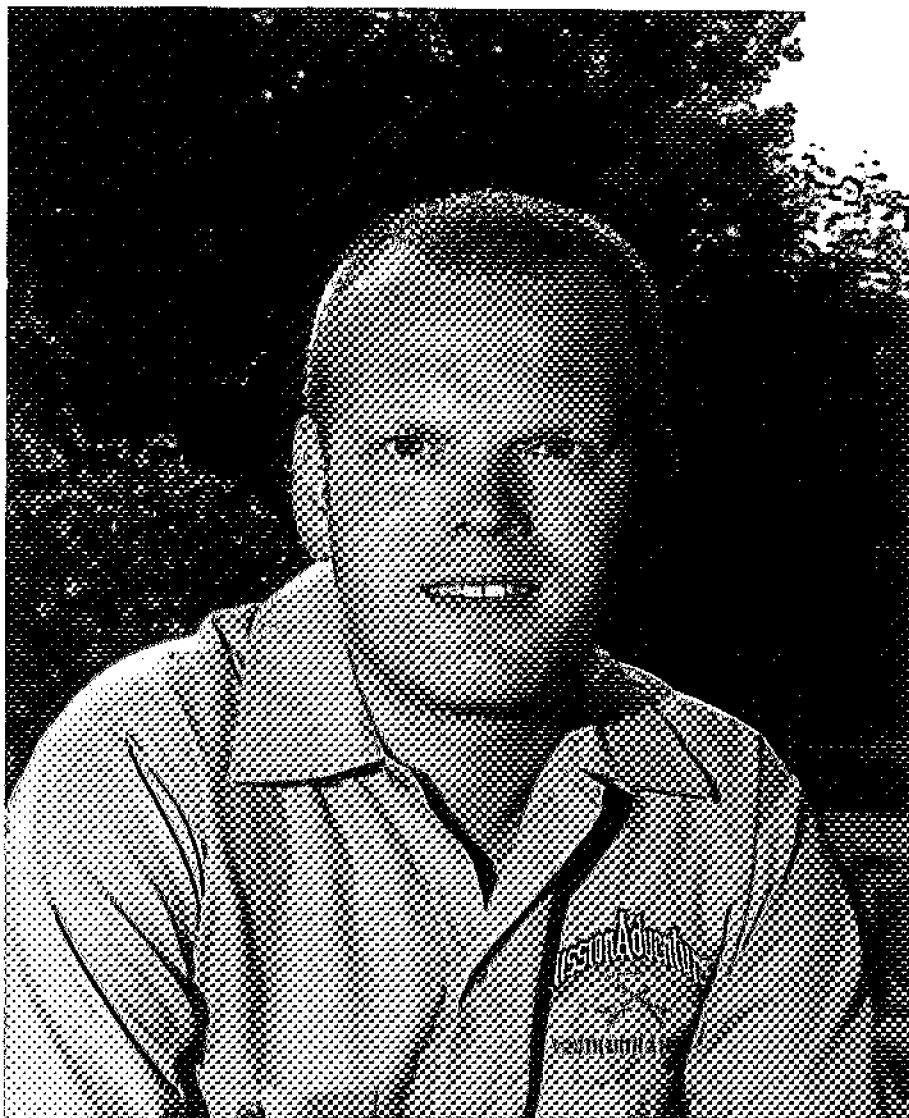
■ Alle de 14 pytonslangene og de ti øglene som ble funnet teipet fast til en mann under en tollkontroll i Kristiansand søndag, unngår avlivning. Samtlige har fått nye hjem hos Arendal sommerfuglpark og Den lille dyrehage på Brokelandsheia i Gjerstad, skriver Fædrelandsvennen. Smuglingsforsøket har for øvrig vakt internasjonal oppmerksomhet.

Kongepytonene unngår avlivning.

I pluss

■ Aker Seafoods rapporterer om sterk resultatforbedring i tredje kvartal i år, sammenlignet med samme periode i fjor. Resultat for skatt ble 136 millioner kroner, mot minus 78 millioner kroner året før.

Andreas Nordli, leder i Ungdom i Oppdrag, mener at det er skattemyndighetene som har ansvar for at de ikke betaler skatt.

Foto: Lars O. Fyrdal/arkiv

før var første gang jeg ble trukket i skatt, forteller han.

Konradsen forteller at Ungdom i Oppdrag alltid har hatt et slikt system som de har i dag.

- Vi har ikke mulighet som organisasjon å ha et lønnsystem. Dette er en måte å gi et lavterskeltilbud på for yngre mennesker som vil jobbe en kortere periode. Og for de som har langsiktige arbeidsløp er det en større utfordring, men jeg tror mange lever veldig idealistisk.

- Hva tenker du om at mange ikke betaler skatt?

= Vi betaler skatt når vi får eksempel kjøper ben-

sin og betaler moms på varer som andre. Skattesystemet er ikke rettferdig for noen, sier han.

- Hva med den moralske biten i dette?

- Det er ikke en problemstilling for oss. Mange krisne vil se denne måten å gå som en offensiv måte å nå ut med pengene til noe de tror på.

Ifølge Konradsen håper organisasjonen at en enslig person får gaver på 10-15.000 kroner i måneden, mens en familie skal få 15-20.000 kroner.

Konsekvenser: Om skatte-

loven skulle blitt endret eller tolket på en annen måte, tror ikke leder Andreas Nordli det vil få store konsekvenser for organisasjonen.

- I allfall ikke i nærmeste fremtid. Men per i dag er ikke det en problemstilling vi har tenkt over. Vi har hele tida hatt en dialog med myndighetene og spilt med åpne kort.

Dersom Ungdom i oppdrag hadde betalt lønn til de ansatte, og personer kunne støttet organisasjonen i stedet for gaver direkte til personene, kunne givene fått 28 prosent skattefritak på opp til 12.000 kro-

Klar anbefaling

■ Dette skriver Ungdom i Oppdrag på sine hjemmesider: «Pga. skattesystemet i Norge kan vi dessverre ikke kanalisere midler gjennom regnskapet til UiO, da

en utbetaling av gaver vil regnes som lønn. Da må arbeideren skatte for de midlene som da eventuelt vil gi.»

Vårt Land

Skatteekspert: Virker ikke holdbart

Professor i skatterett ved Universitetet i Oslo, Frederik Zimmer synes det kan virke som om Ungdom i Oppdrag omgår skattesystemet. Han kjenner til problemstillingen om skattepliktige gaver, men han har ikke hørt at det skjer i så stor skala før. Skatteloven er uklar når det gjelder gaver og skatt. Seksjons-sjef Astrid M. Dugstad Tveter i Skattedirektoratet sier at gaver utenfor arbeidsforhold vanligvis ikke er skattepliktige. På generelt grunnlag sier hun:

Tilknytning. - Pengegaver fra familie og nære venner er normalt skattefrie gaver. Men gaver fra andre med fjernere tilknytning, vil ofte være begrunnet i et ønske om å støtte et særskilt arbeid. Mottaker ville da ikke fått den gaven om arbeidet ikke var gjort. Da antar Skattedirektoratet at gaven normalt må anses skattepliktig.

Altså: Jo nærmere tilknyttet du er givener, jo mindre sjanse for skattepliktighet er det. Men er pengene nært knyttet til et arbeid du gjør, er det større sjanse

for at pengene skal skattes av.

Satt i system. Zimmer er enig med skattedirektoratets vurderinger og legger til:

- Om dette er et gaveopplegg satt i system virker det ikke som om det er holdbart. Institusjonen som sådan er skattefri, men de som jobber der, skal i utgangspunktet betale skatt av lønna si. Det kan se ut som de omgår det her, sier professoren.

Om loven kan endres er han i sterk tvil om.

- Dette er en type problemstilling det er vanskelig å trekke opp skarpe grenser på og det er umulig å lage en regel som er tilstrekkelig og rettferdig, avslutter Zimmer.

Vårt Land har ikke funnet noen større organisasjoner, kristelige eller ikke-kristelige, som driver på samme måte som Ungdom i Oppdrag. Men Jesus Revolusjon og Operasjon mobilisering er to mindre misjonsorganisasjoner hvor de ansatte lever på private gaver og ikke betaler skatt.

Vårt Land

UNGDOM I OPPDRAG

Ungdom i oppdrag startet opp i Norge i 1972, og er en underorganisasjon av Youth with a mission.

Driver bibelskole, friskole og barnehager i tillegg til andre misjonsprosjekter.

Har 300 ansatte i Norge. Omlag 50 av disse jobber på statsstatte barnehager og friskoler og betaler skatt på vanlig måte.

Har drøyt 50 personer som jobber i utlandet og betaler inn noen prosent i skatt for å være knyttet til Folketrygdkontoret for utenlandssaker

Stiftelsene tilknyttet Ungdom i Oppdrag hadde i 2008 driftsinntekter på 48,6 millioner kroner og et årsresultat på 1,6 mill. kr.

- Ønsker ikke å snylte

Arnbjorg Vedeiden, rektor ved bibelskolen Ungdom i Oppdrag i Ålesund, er en av de mange nullskattyterne i organisasjonen. Hun mener at det at hun ikke betaler skatt ligger godt innenfor skatteavgivningen

- Men jeg vil ikke på noen måte være en som snylter på skatten. Jeg vil også bidra. Hvis ting forandrer seg vil jeg også betale skatt. Det har jeg ingenting imot, sier hun.

Vårt Land

Sikret million-inntekter til sønnen

En 20-årig sønn i adelsfamilie
Styret hadde vidne for seg

En 20-årig sønn i adelsfamilie hadde i år inntekter på over en million kroner. Dette ble oppdaget av styret i et av de mange selskaper som familien har etablert. Styret hadde vidne for seg, og sønnen ble sikret inntekter til sønnen.

ØKONOMI

penge dine

ØKONOMI

penge dine

Krever oppgjør for «oppdragsfiksjng»

Hveder & ha skallet Pentb offentlig millionopdrag

Aftenposten

GIAVA
EKSklusiv

Rik på på farens vammverk

Leverandør betalte farm

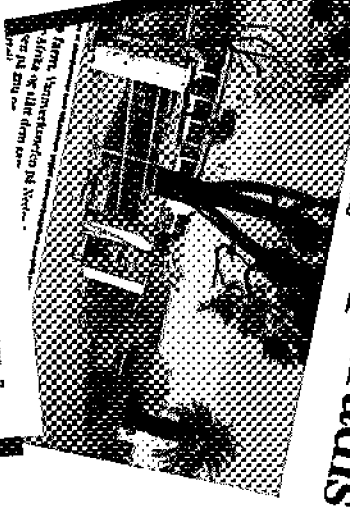
Vannverksjef med hemmelig jaktparadis
Ute skulde ha gjen for det hemmelige vammverk på jant leverantør oppgjør til farmen i Ser-Afrika. Skulle ha betalt 10 millioner for dokumentasjon på at det er farmen de betalte 10 millioner for transportkrevende.

Aftenposten

Vannverksjef kjøpte jaktparadis

40 000 mål i Ser-Afrika

Har kjøpt ni farmer i Afrika

Vannverksjef med omst. jaktparadis

ØKONOMI Spesialen 22.05.81 33

ØKONOMI Spesialen 22.05.81 33

ØKONOMI Spesialen 22.05.81 33

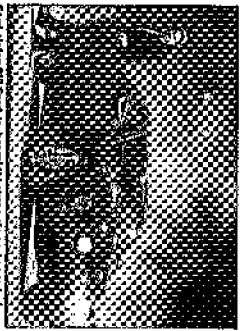
Servertjeneste anmelder ikke kunder

En Østlandstjeneste for servere anmelder kunder som ikke betaler for servertjenester. De sier at de har fått innmeldt 139 kunder som ikke har betalt for servertjenester. De sier at de har fått innmeldt 139 kunder som ikke har betalt for servertjenester.

Sydelandets styrer

De Partier i fylkesrådet er i saken. I tillegg til fylkesrådet er det også fylkeskommunen som er involvert i saken. De sier at de har fått innmeldt 139 kunder som ikke har betalt for servertjenester.

Ford-stift vil legge eierforhåren

Et stort utvalg av bilister vil bli involvert i saken. De sier at de har fått innmeldt 139 kunder som ikke har betalt for servertjenester.

Stedfortrædende i Eidsvoll

De Partier i fylkesrådet er i saken. I tillegg til fylkesrådet er det også fylkeskommunen som er involvert i saken. De sier at de har fått innmeldt 139 kunder som ikke har betalt for servertjenester.

REGNSKAP

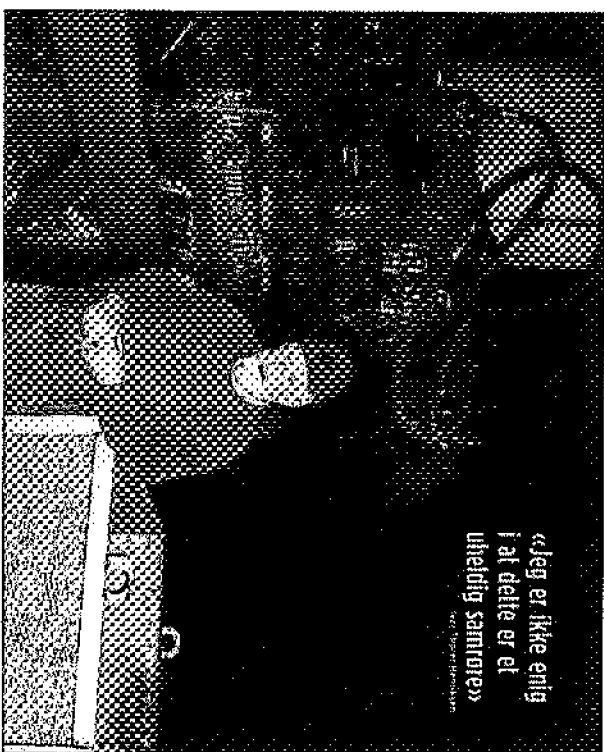
De Partier i fylkesrådet er i saken. I tillegg til fylkesrådet er det også fylkeskommunen som er involvert i saken. De sier at de har fått innmeldt 139 kunder som ikke har betalt for servertjenester.

Sikret million-inntekter til sønnen

Direktør-sønn i dobbeltrolle

En H. Hestmark er blitt sikret på en betydelig sum av aksjeinntekt av det offentlige. Saksømt er sønnen på Hestmark. Hestmarks sønn er sjef for selskapet.

De Partier i fylkesrådet er i saken. I tillegg til fylkesrådet er det også fylkeskommunen som er involvert i saken. De sier at de har fått innmeldt 139 kunder som ikke har betalt for servertjenester.

«Jeg er ikke enig i at dette er et uløselig samspill»

Styrene i hastemøter

Styrene i hastemøter er et tema som er diskutert i saken. De sier at de har fått innmeldt 139 kunder som ikke har betalt for servertjenester.

Skattesak engasjerte

Skattesak engasjerte er et tema som er diskutert i saken. De sier at de har fått innmeldt 139 kunder som ikke har betalt for servertjenester.

Dele beretter

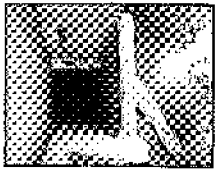
Dele beretter er et tema som er diskutert i saken. De sier at de har fått innmeldt 139 kunder som ikke har betalt for servertjenester.

SEIERSEDER

SEIERSEDER er et tema som er diskutert i saken. De sier at de har fått innmeldt 139 kunder som ikke har betalt for servertjenester.

Medeier hos leverandør

Medeier hos leverandør er et tema som er diskutert i saken. De sier at de har fått innmeldt 139 kunder som ikke har betalt for servertjenester.

Medeier hos leverandør er et tema som er diskutert i saken. De sier at de har fått innmeldt 139 kunder som ikke har betalt for servertjenester.

Må ikke oppskalkes

Må ikke oppskalkes er et tema som er diskutert i saken. De sier at de har fått innmeldt 139 kunder som ikke har betalt for servertjenester.

SEIERSEDER

SEIERSEDER er et tema som er diskutert i saken. De sier at de har fått innmeldt 139 kunder som ikke har betalt for servertjenester.

SEIERSEDER

SEIERSEDER er et tema som er diskutert i saken. De sier at de har fått innmeldt 139 kunder som ikke har betalt for servertjenester.

UINRO- RYKTER etter Tiger-krasjen

GIF!
Tiger Woods
og Elin
Nordegren

● SIDE 6, 7 og 8

Foto: SIMEN GRVØYR

VG

FLINKE ELEVER:
15-åringene Ingeborg Gulla (Lv),
Nora Byom-Nilssen og
Tarik Mustedanagic
ved Flåtestad skole.

Slik skapes

SKOLE-

VINNERE

TOPP og BUNN landet rundt

● SIDE 16, 17, 18, 19, 20 og 21

VG SØNDAG

VG FAKTA

BEST RESULTAT

Disse skolene har oppnådd de beste resultatene. Gjennomsnittskarakteren er basert på disse fagene: Engelsk skriftlig, engelsk muntlig, matematikk, naturfag, norsk hovedmål, norsk muntlig, norsk sidemål, samfunnsfag.

Skole	Kommune	Fylke	Snitt 2009	Utgift pr. elev 2008	Rangering utgift pr. elev	Snitt inntekt 08 pr. innbygger	Inntekt rangert	Ordfører parti
Vang b.og u. skule	Vang	Oppland	4,600	147 564	9 .plass	146 202	401 .plass	Sp
Røklund skole	Sjødal	Nordland	4,585	83 282	247 .plass	185 559	294 .plass	Ap
Trones skole	Beiarn	Nordland	4,565	125 976	30 .plass	172 120	376 .plass	Andre
Eidsvåg skole	Bergen	Hordaland	4,551	74 070	369 .plass	245 912	25 .plass	FrP
Asak skole	Skedsmo	Akershus	4,542	61 951	426 .plass	249 419	23 .plass	Ap
Stordal skule	Stordal	Møre og Romsdal	4,488	82 255	260 .plass	192 926	247 .plass	H
Nordberg skole	Oslo	Oslo	4,485	98 808	114 .plass	265 647	9 .plass	H
Kastellet skole	Oslo	Oslo	4,467	98 808	114 .plass	265 647	9 .plass	H
Høle b.og u. skole	Sandnes	Rogaland	4,463	71 328	393 .plass	269 400	8 .plass	H
Folla skole	Verran	Nord-Trøndelag	4,436	97 219	125 .plass	169 581	384 .plass	Ap
Marienlyst skole	Oslo	Oslo	4,429	98 808	114 .plass	265 647	9 .plass	H
Lavangen skole	Lavangen	Troms	4,427	102 016	99 .plass	174 894	362 .plass	Ap
Lauvsnes skole	Flatanger	Nord-Trøndelag	4,425	135 556	18 .plass	170 407	382 .plass	V
Bjørnsletta skole	Oslo	Oslo	4,394	98 808	114 .plass	265 647	9 .plass	H
Hop skole	Bergen	Hordaland	4,364	74 070	369 .plass	245 912	25 .plass	FrP
Hilstad b.og u. skole	Brønnøy	Nordland	4,358	83 415	245 .plass	196 831	220 .plass	Sp
Ramstad skole	Bærum	Akershus	4,355	69 914	406 .plass	343 795	1 .plass	H
Kyrkjebygd skule	Åseral	Vest-Agder	4,340	115 963	46 .plass	203 351	175 .plass	Sp
Alvdal ungdomsskole	Alvdal	Hedmark	4,338	87 234	204 .plass	185 591	292 .plass	Sp
Bjørnegård skole	Bærum	Akershus	4,336	69 914	406 .plass	343 795	1 .plass	H
Bøler skole	Oslo	Oslo	4,324	98 808	114 .plass	265 647	9 .plass	H
Flåtestad skole	Oppegård	Akershus	4,317	65 319	422 .plass	306 482	3 .plass	H
Knarvik ungdomsskule	Lindås	Hordaland	4,313	88 487	186 .plass	234 728	41 .plass	KrF
Nordseter skole	Oslo	Oslo	4,308	98 808	114 .plass	265 647	9 .plass	H
Gjettum skole	Bærum	Akershus	4,303	69 914	406 .plass	343 795	1 .plass	H
Engerdal b.og u. skole	Engerdal	Hedmark	4,300	115 086	51 .plass	146 978	400 .plass	Ap
Sylling skole	Lier	Buskerud	4,296	80 403	287 .plass	242 195	28 .plass	H
Mølladammen u. skole	Bærum	Akershus	4,293	69 914	406 .plass	343 795	1 .plass	H
Ris ungdomsskole	Oslo	Oslo	4,289	98 808	114 .plass	265 647	9 .plass	H
Sandnes skole	Hadsel	Nordland	4,281	81 398	273 .plass	187 921	274 .plass	FrP
Dalen skole	Fet	Akershus	4,279	72 549	382 .plass	250 228	22 .plass	Ap
Hamarøy Sentralskole	Hamarøy	Nordland	4,278	110 227	63 .plass	184 241	303 .plass	Ap
Marikollen skole	Bergen	Hordaland	4,277	74 070	369 .plass	245 912	25 .plass	FrP
Saltvern skole	Bodø	Nordland	4,276	74 191	367 .plass	223 342	72 .plass	Ap
Øraker skole	Oslo	Oslo	4,268	98 808	114 .plass	265 647	9 .plass	H

* Kolonnen utgift per elev baserer seg på kommunegjennomsnittet.

KLATRE-MULIGHETER:

På Flåtestad skole i Oppegård har Nora Byom-Nilsen (15), Isabell Rudaa (15), Henrik Fallang (15), Tarik Mustedanagic (15) og Ingeborg Gulla (15) muligheter til å klatre i skolens egen klatrevegg.

ELSKER Å UNDERVISE:

Lærerne Anne Britt Kalleberg (53) og May Britt Esse Berge (52) følger opp tre elever på Flåtestad skole som samarbeider om en oppgave på en av PC-ene i klasseromsbasen.

UKENS SAK

LIKER Å LÆRE: Tiendeklassingene på Flåtestad skole i Oppegård synes gode karakterer er kjempestas. De legger heller ikke skjul på at de stortrives på skolen. Fra venstre: Isabell Rudaas (15), Ingeborg Gulla (15), Nora Byom-Nilssen (15) og Tarik Mustedanagic (15).

OPPEGÅRD (VG) De er blant de billigste elevene i landet. Likevel tilhører tiendeklassingene på Flåtestad skole den norske karaktertoppen.

– Når vi går ut av skolen neste år, vil karaktersnittet her bli enda bedre, sier Tarik Mustedanagic (15).

Han trenger bare å se rundt seg. Der sitter fire tilfeldig utvalgte medelever. De har et karaktersnitt på 4,9.

Det er 0,6 karakterpoeng høyere enn kullet som gikk ut i vår. Samtidig koster hver elev kommunen 54 000 kroner i året. Det er 24 000 kroner under landsgjennomsnittet på 78 500 kroner.

– Her er så mange som vil oppnå noe med skolegangen sin, sier Tarik. Rundt ham i det store klasserommet, som minner mest om et moderne kontorlandskap, yrer det av lærevillige og utadvendte elever.

Tarik tilhører en aldersblandet gruppe på 80 elever som deler på fem lærere. I likhet med de fire andre elevene som møter VG, kommer han fra et ressurssterkt hjem.

RESSURSSTERKE FOR-ELDRE: VGs undersøkelse viser at en høy snittinntekt i kommunen gir utslag i form av høye karakterer. I Oppegård er snittinntekten over 300 000 kroner pr. innbygger. Nær fire av ti innbyggere har utdanning på universitets- eller høyskolenivå.

Ingeborg Gulla (15) nyter også godt av ressurssterke foreldre. Hun har et karaktersnitt på 5,8. Stort høyere kommer du ikke i norsk skole uten å sprengte karakterskalaen.

– Faren min hjelper meg

med leksene når jeg trenger det. Han er nok litt over snittet interessert i skolen. Nå har han begynt å kjøpe fagbøker i videregående skole slik at han er forberedt når jeg begynner der neste år, forteller Ingeborg.

Hun bruker en til to timer daglig på leksene. Skolen tilbyr både studietid med lærere og leksehjelp etter skoletid to ganger i uken.

GØY Å VÆRE GOD: Det vet elevene å benytte seg av. De representerer en læringskultur der det er stas å prestere godt.

– Folk her skjønner at gode karakterer er viktig. Resultatene teller jo når vi skal søke på videregående, sier Isabell Rudaas (15).

Hun har lett for å forstå

matte. Og hun liker det. Derfor blir det nok realfag i forsettelsen også, tror hun.

Henrik Fallang (15) og Nora Byom-Nilssen (15) sier det er gøy å få gode karakterer. Ingen blir sett på som strebere eller nærder, selv om de stadig vekker får fem og seks på prøver.

Lærerne May Britt Esse Berge (52) og Anne Britt Kalleberg (53) legger ikke skjul på at de er stolte av læringstrykket blant elevene. De opplever et sug etter læring og ikke bare etter karakterer blant elevene.

– De mener det gir seg stort utslag gjennom elevenes muntlige prestasjoner.

– Vi har en snittkarakter på over 5 i muntlig. Dersom vi bør noen være konferansier på en skoleforestilling med mye publikum i salen, er det sterk

konkurranse om å få jobben, beskriver May Britt Esse Berge.

Både hun og Anne Britt Kalleberg bekrefter elevenes opplevelse av at det er stas å få gode karakterer. De ser også at ressurssterke foreldre som bryr seg om barnas skolehverdag, betyr mye. Men de mener at organiseringen av undervisningen og lærernes innflytelse også betyr mye.

– Vi opplever at ved å ha alle elevene fra åttende, niende og tiende trinn i samme base, oppnår vi et trygt og godt miljø på skolen, sier Kalleberg.

LÆRERKONTAKT: Elevene som trenger spesialundervisning, får det inne i basen, og da tolerer elevene seg mer inkludert.

Elevene har derfor nær kontakt med lærerne på basen.

Berge mener vurderings-samtalene med hver enkelt elev også fører til at lærerne kommer tettere på eleven.

– Elevene vet hele tiden hva de blir vurdert ut fra. Gjennom disse samtalene får de også mulighet til å vise hele bredden i fagene sine.

«Billige» elever får toppkarakterer

VG SØNDAG

VG FAKTA

DARLIGST RESULTAT

Disse skolene har oppnådd de dårligste resultatene. Gjennomsnittskarakteren er basert på disse fagene: Engelsk skriftlig, engelsk muntlig, matematikk, naturfag, norsk hovedmål, norsk muntlig, norsk sidemål, samfunnsfag.

Skole	Kommune	Fylke	Snitt 2009	Utgift pr. elev 2008	Rangering utgift pr. elev	Snittinntekt 08 pr. innbygger	Inntekt rangert	Ordfører parti
Undheim skule	Time	Rogaland	3,063	76 715	324 .plass	252 598	20 .plass	KrF
Årtivoll skole	Orkdal	Sør-Trøndelag	3,089	77 956	314 .plass	203 807	173 .plass	Andre
Huseby skole	Trondheim	Sør-Trøndelag	3,173	74 109	368 .plass	229 278	54 .plass	Ap
Mesterfjellet u. skole	Larvik	Vestfold	3,201	68 490	412 .plass	211 994	128 .plass	H
Søndre Land u. skole	Søndre Land	Oppland	3,254	87 476	200 .plass	174 625	365 .plass	Andre
Lindeberg skole	Oslo	Oslo	3,257	98 808	114 .plass	265 647	9 .plass	H
Galterud skole	Drammen	Buskerud	3,280	73 683	373 .plass	233 857	42 .plass	H
Bangsund skole	Namsos	Nord-Trøndelag	3,281	69 792	407 .plass	199 181	204 .plass	Ap
Ramfjord skole	Tromsø	Troms	3,338	79 195	298 .plass	217 617	94 .plass	Ap
Breilia skole	Härnnerfest	Finnmark	3,343	104 787	82 .plass	188 098	272 .plass	Ap
Dovre ungdomsskole	Dovre	Oppland	3,350	89 823	170 .plass	182 385	315 .plass	Sp
Sandfallet u. skole	Alta	Finnmark	3,352	86 074	213 .plass	195 481	233 .plass	Ap
Haugen skole	Oslo	Oslo	3,371	98 808	114 .plass	265 647	9 .plass	H
Enge skule	Etnø	Hordaland	3,376	87 458	201 .plass	211 900	130 .plass	Sp
Hallingby skole	Ringerike	Buskerud	3,377	74 410	357 .plass	209 023	148 .plass	Ap
Torpa b. og u. skole	Nordre Land	Oppland	3,377	85 269	224 .plass	179 948	335 .plass	Ap
Ulveset skule	Fjell	Hordaland	3,386	80 943	281 .plass	242 277	27 .plass	H
Mæla ungdomsskole	Skien	Telemark	3,401	74 243	364 .plass	215 775	101 .plass	Ap
Rugtvedt skole	Bamble	Telemark	3,406	77 080	319 .plass	225 177	65 .plass	FrP
Skjåk ungdomsskule	Skjåk	Oppland	3,413	89 908	168 .plass	172 045	378 .plass	Sp
Malm skole	Verran	Nord-Trøndelag	3,416	97 219	125 .plass	169 581	384 .plass	Ap
Åmli skule	Åmli	Aust-Agder	3,420	100 524	104 .plass	179 670	339 .plass	Sp
Veivangen u. skole	Nedre Eiker	Buskerud	3,421	65 583	421 .plass	221 168	81 .plass	H
Røsten skole	Trondheim	Sør-Trøndelag	3,426	74 109	368 .plass	229 278	54 .plass	Ap
Moster skule	Bømlo	Hordaland	3,436	71 363	392 .plass	226 204	61 .plass	H
Våler u. skole	Våler	Hedmark	3,437	97 604	120 .plass	178 763	345 .plass	Ap
Vinstra u. skole	Nord-Fron	Oppland	3,437	95 588	131 .plass	199 601	202 .plass	Ap
Berlevåg skole	Berlevåg	Finnmark	3,437	97 100	127 .plass	198 103	210 .plass	Ap
Overhalla b. og u. skole	Overhalla	Nord-Trøndelag	3,438	81 031	279 .plass	196 017	227 .plass	Sp
Skogn b. og u. skole	Levanger	Nord-Trøndelag	3,440	81 342	274 .plass	193 792	238 .plass	Ap
Kvalsund skole	Kvalsund	Finnmark	3,443	152 718	5 .plass	182 973	311 .plass	Andre
Romedal ungdomsskole	Stange	Hedmark	3,449	83 482	244 .plass	193 024	245 .plass	Ap
Berge ungdomsskole	Lyngdal	Vest-Agder	3,453	71 174	395 .plass	195 813	228 .plass	H

Kolonnen utgift per elev baserer seg på kommunegjennomsnittet.

SKOLE-SJEFER:

Skolesjef Fred Sørensen (61) i Søndre Land og rektor Knut Solhaug på Søndre Land ungdomsskole vil ha en grundig gjennomgang av hele vurderingssystemet ved skolen.

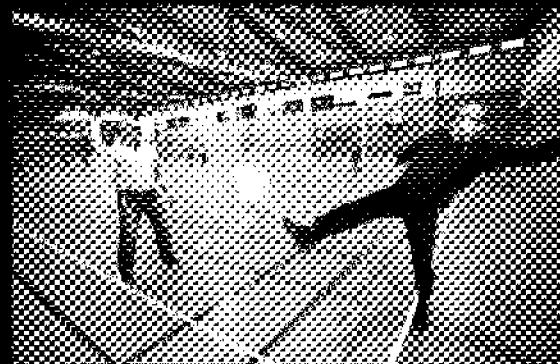
Han viser til at store kostnadsdrivere som spesialundervisning

INNTekten AVGJØR: Det henger oss over på et annet kynn

Sammenhengen mellom foreldrenes ressurser og elevenes

høyere utdanning. I Oppgård er utdanningsnivået vesentlig høy-

viser den statistiske undersøkelsen av VGs tallmateriale.

FOTBALL-REKTOR:

Alle elevene på Søndre Land ungdomsskole må ha fysisk aktivitet for matpausen hver eneste dag. Her er det rektor som viser sine ferdigheter med ballen.

3000 flere lesere

Stavanger Aftenblad

TORS DAG 16. OKTOBER 2008 Uke 42 Nr 241

116. årgang Løssalg: kr 15,00

(levert hjem, kr 6,50) Aftenbladet.no

Løpet er kjørt for Åge Hareide

Av Erik Larsen, Aftenbladets kommentator

FOTBALL Staffen korrigerer misoppfatning om det norske landslaget på mål og forsvar etter EM i fotball med Nederland

SPORTEN

1. DEL side 37-39

Høyre tok de rike

– Vinterhager forsimpler arkitektur

KOMMENTAR

1. DEL side 3

Gunnar Kvasshelm:

– Snøhvit-sprekk svekker StatoilHydro

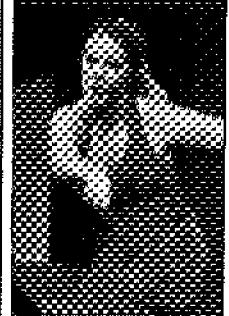
NYHETER

1. DEL side 10-11

Tørresdal takker ja til Nord-Trøndelag

POLITIKK

1. DEL side 16

Humorpille i høstmørket

REVY Elisabeth Berg, bildet, er en av de tre justerte fruene i revyen «Grel anatomis» i Stavangeren. Fruene er gode når de treffer planen, mener vår anmelder.

KULTUR 2. DEL side 29

Kvadrat ett skritt nærmere dobling

NYHETER

1. DEL side 14

SKATTEN: De rikeste betaler fire ganger så mye i inntektsskatt i dag, sammenliknet med årene før skattereformen. Men det er ikke de rød-grønnes fortjeneste. De rike ble tatt av regjeringen Bondevik og Høyre-statsråd Per-Kristian Foss, bildet, viser beregninger som Aftenbladet har fått Statistisk sentralbyrå til å gjøre.

NYHETER 2. DEL side 1-13 KULTUR 2. DEL side 32-33 SPORTEN 1. DEL side 40-41

Kjell Inge Røkke rikest

RIKESTE i Norge skattebetalere er Kjell Inge Røkke landets rikeste person. Tradisjonen tro hadde han heller ikke i 2007 oppført inntekt, men formuen spratt i været. Røkkes formue var i fjor på 10.045.955.810 kroner, noe som er en formuesøkning på nesten 8,6 milliarder kroner fra 2006. Røkke betalte i fjor over 60 millioner kroner i skatt, mens han i 2006 betalte i underkant av 9 millioner kroner.

Vil ha Frps skattedokumenter

STORINGEN: Stortingets presidentskap ber om at Fremskrittspartiet utleverer alle dokumentene i skattesaken, inkludert den foreløpige rapporten fra Skatt Øst. – Hvis partiet ikke etterkommer kravet, hindres presidentskapet i å utføre sin oppgave med å føre kontroll, sier Thorbjørn Jagland (Ap) til NTB.

SKATTEOPPGJØRET

Derfor skriver vi om skatten

BREV TIL LESERNE

AFTENBLADET: Avisen består i dag av 17 sider skattestoff. I går dominerte skatteakademien Aftenbladet.no fra reportasene og webutviklerne startet arbeidet kl. 02.30 og resten av onsdagen. Hvorfor gjør vi det?

FORDI DEMOKRATIET Norge er basert på åpenhet, og svært ofte følger makten pengene. Innsikt i hvordan inntekt, formue og skattebyrde faktisk er fordelt er viktig for å kunne føre en fornuftig debatt om økonomisk politikk. Åpne skattekort er en viktig forutsetning for slik innsikt, men skattekortene forteller ikke hele sannheten, og de kan bli og med ofte være misvisende. Derfor er det viktig å gå bak tallene og se hva de virkelig forteller. Her ligger utfordringen for journalistikken. Oppslaget vårt om skattereformen og konsekvensen av endringen, er et forsøk på å gjøre et journalistisk grep på offentliggjøringen av skattekortene. De demografiske sammenligningene på side 8, 7, 8 og 9 i henholdsvis Stavanger og Sandnes likeså.

DAGENS SKATTEDEKNING er annerledes enn forræts. For ett år siden brukte vi 27 sider på skattedekningen. Nå har vi nær halvert sideantallet og vidde deknningen fra inntekts- og formuetopper til å handle om betalt skatt – det eneste tallet som er presist fra Skatteetatens lister.

INNTEKTS- og formuetallene er basert på så mange variable som ikke samvarer med reell verdi, at de ikke gir et presist bilde.

NYHETSREDAKTØR: Carl Gunnar Gundersen

Aftenbladet.no
Diskuter saken

Eng eller vem? Spør redaktørene på Aftenbladet.no eller skriv et debattinnlegg.

Høyre-Foss tok de rike

Det er ikke SV-Kristin som «flår rikingene». Det sørget forgjengeren, Høyres Per-Kristian Foss for. Nye beregninger fra Statistisk sentralbyrå viser at skattereformen firedoblet de rikstes skatteprosent.

Erlend Frøford
Torunn Egge Roux
Harald Birkevold tekst
Kjell Arvid Bergø foto

STAVANGER: – Skattereformen har fungert helt etter hensikten. Alle med inntekter over en million kroner har fått skjerpet beskatning, sier Per-Kristian Foss. Han var finansminister i Bondevik-regjeringen som igangsatte reformen.

Aftenbladet har fått Statistisk sentralbyrå (SSB) til å beregne skatteretrykket i prosent av bruttoinntekt for ulike inntektsintervaller i Norge før og etter skattereformen. De røde kurvene viser skatteretrykket for skattereformen. De blå kurvene er etterpå.

Det er første gang effektene av skattereformen er målt for samtlige skatteyttere i Norge på denne måten.

KLAR INNSKJERPING: I 2002 betalte de som tjener mest i Norge under 10 prosent av inntekten i skatt. I andre høyinntektsgrupper var skatteprosenten rundt 20. Etter at skattereformen fikk full

virkning i 2006, betaler alle de rike nå rundt 35 prosent i skatt.

Det er verdt å merke seg hvor jevnt skatterykket i tabellen nå er for alle høyinntektsgrupper sammenlignet med tidligere.

– KUREN VIRKET: – Tabellen i Aftenbladet er veldig illustrerende for hvordan «kuren» til Bondevik 2-regjeringen virket, sier skatteekspert Finn Eide, partner i Deloitte Advokatfirma.

Eide sier at det er bortfalt av delingsmodellen og innføring av skatt på utbytte for privatpersoner som i første rekke har ført til den tydelige utjevningen (se faktaboks).

Finn Eide tror 2007-tallene vil se relativt like ut når SSB får be arbeidet dem neste år.

RØD-GRØNN RETORIKK: Venstreleder Lars Sponheim var strårlig i den samme regjeringen som Per-Kristian Foss.

– Dagens skatteprofil, slik den kommer fram på Aftenbladets graf, viser tydelig hvordan de rød-grønnes retorikk ikke står til troende. Dette er ikke et resultat av rød-grønn politikk. Det var vi som sørget for bedre fordeling av skattebyrden, mens dagens regjering er mest opptatt av å skatte vekk det private eierskapet, sier Sponheim.

– Vi sørget for at det ikke len-

ger er noe poeng i å skjule arbeidsinntekt som kapitalinntekt, minner Dagfinn Høybråten (Krf) om. Han mener dette var det vesentlige gripet som gjorde at Norge ikke lenger holder seg med en stor gruppe 0-skatteyttere.

– VANSKELIGERE Å SKJULE: Per-Kristian Foss sier dette om den tidligere delingsmodellen:

– Mange delte etter eget godtbefinnende. Nå framstår det som i realiteten er arbeidsinntekt, som nettopp arbeidsinntekt. Og beskattes deretter, mener han.

Foss peker også på at skattereformen har medført skjerpet skatt på kapital når denne tas ut av bedriften, samtidig som han mener at reformen ikke har svekket vekstevnen i næringslivet. – Det er rett og slett blitt vanskeligere å skjule inntekter. Og det er bra, mener Foss.

ADVARSEL: Per-Kristian Foss advarer dagens rød-grønne regjering.

– Forslagene i statsbudsjettet for neste år om endringer i innretningen på både arveavgiften og formuesskatten, er for det første unødvendige. Det viser ikke minst Aftenbladets oversikt, sier Foss.

– Og for det andre?
– Generasjonsoverdragsler i

SKATTEREFORMEN

NÅR fikk full virkning fra skattedet 2006. De viktigste endringene – og høydepunktene til at skatterykket nå er jevnet ut mellom inntektsgruppene – er følgende:

DELINGSMODELLEN: 2005 var det siste året med delingsmodellen i Norge. Da denne ble fjernet og erstattet med en skjerpet modell for takamodellen – akte marginalskatten til selvstendig næringsdrivende. Skjerpet modellen blottet annet i takamodellen ikke skiller mellom aktive og passive eiere. Flere av enkeltpersonforetak blir nå personinntektbeskattet uavhengig av om de arbeider i foretaket. Det er heller ikke lenger tak for beregning av personinntekt slik som i delingsmodellen.

UTBYTTESKATT: Aksjelinntekter, aksjoutbytte og aksjegeninster, utover et relativt begrenset skattefri avkastning, ble skattepliktig for personlige skatteyttere etter skattereformen.

næringslivet kan bli så kostbare, at utflagging eller nedleggning blir reelle alternativer for mange.

Erlend Frøford/Aftenbladet.no

Ekspert: – Skattereformen har virket
Nå skatter de rike like mye som andre

Skattebelastning i ulike inntektsgrupper

Bruttoinntekt	Utlignet skatt (i % av bruttoinntekt)	% av bruttoinntekt som er lønnsinntekt	% av bruttoinntekt som er kapitalinntekt	Høyere aksjoutbytte	Antall personer 17 år og over				
I alt	10,8	67,7	71,6	8,8	5,0	4,8	13,0	3.528.680	3.647.388
Under 250 000 kr		52,0	48,3	3,7	2,2	0,1	3,4	1.985.746	1.770.890
250.000 - 500.000		82,6	82,2	3,0	2,0	0,4	8,7	1.287.763	1.484.429
500.000 - 750.000		77,8	82,1	6,6	4,5	2,5	15,8	173.148	287.378
750.000 - 1.000.000		69,2	78,6	12,3	8,0	6,3	18,6	43.873	70.726
1.000.000 - 1.250.000		57,6	68,4	20,0	12,1	11,5	20,0	18.818	28.072
1.250.000 - 1.500.000		47,7	61,3	27,2	18,5	16,6	20,3	6998	10.832
1.500.000 - 1.750.000		39,8	54,8	35,3	21,8	22,6	19,8	3779	5512
1.750.000 - 2.000.000		35,2	51,0	39,4	24,9	25,9	20,3	2389	3239
2.000.000 - 2.250.000		32,3	51,0	43,8	27,0	30,1	19,0	1621	2108
2.250.000 - 2.500.000		32,3	46,5	43,6	30,9	30,1	17,4	1202	1339
2.500.000 - 3.000.000		26,1	45,1	52,8	32,9	37,5	17,4	1821	1741
3.000.000 - 4.000.000		20,5	39,3	59,7	36,9	42,8	18,8	1785	1791
4.000.000 - 5.000.000		17,9	36,7	64,5	39,8	46,5	14,7	915	848
5.000.000 - 7.500.000		13,9	27,4	69,8	43,8	53,4	9,9	860	930
7.500.000 og over		3,4	20,0	91,3	59,7	78,1	12,5	1084	772

FORSATTSBLADET FJELLA REPPE - JULE 2008 (delingsmodellens effekt)

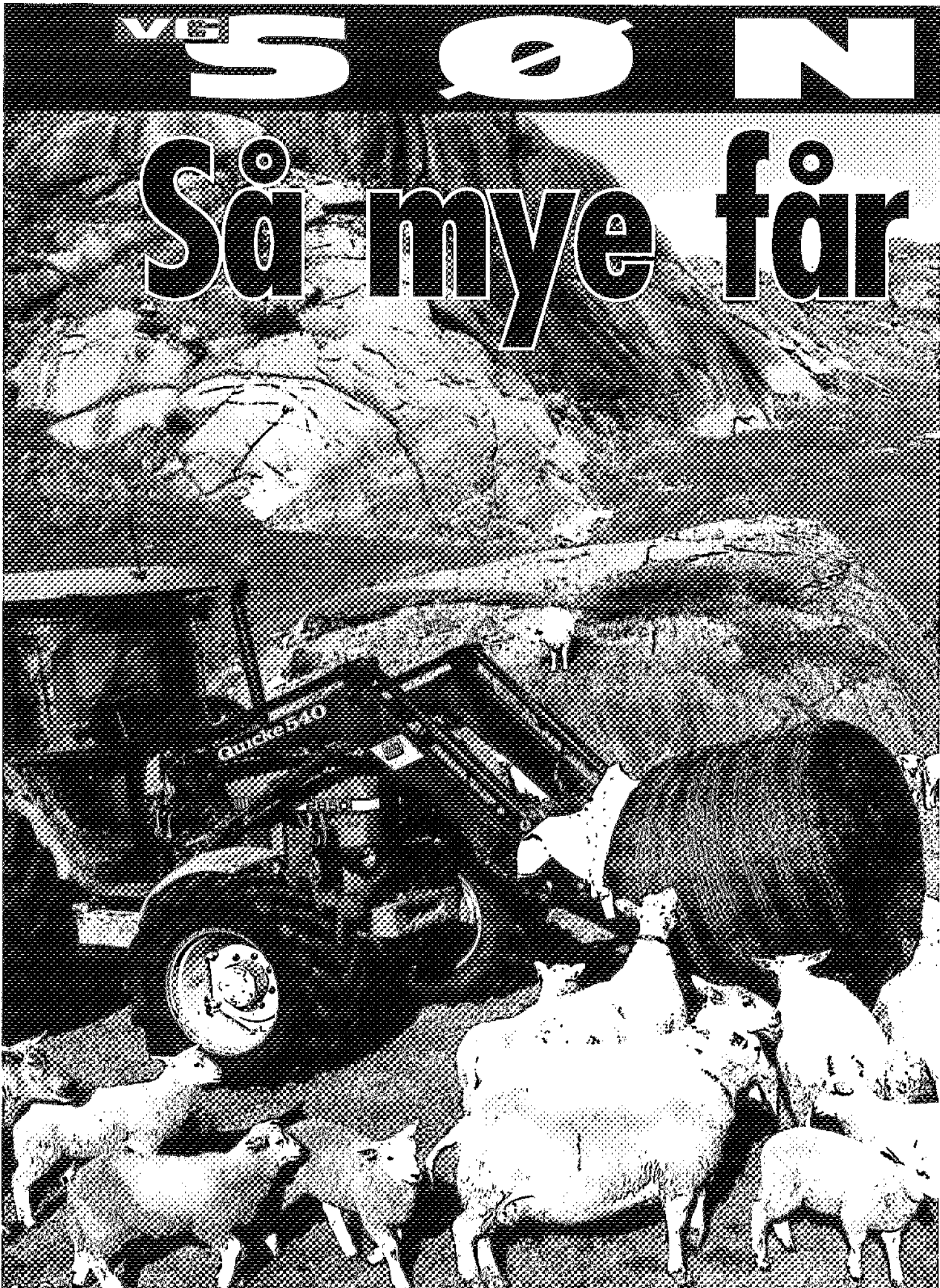
Røde tall = 2002 Blå tall = 2008

VE SØN

Så mye får

DA G

storbøndene

Da åtte milliarder kroner ble sendt ut til norske bønder denne uken, var det de største som fikk mest. VG gir deg den fylkesvise oversikten over tilskuddene

S Ø N D A G

KOSEGRIS: Her har Håvard Nevland tatt opp en noen dager gammel gris på fødeavdelingen.

BJERKREIM (VG) Frukt-bare Rogaland er det fylket som mottar mest i produksjonsstøtte til landbruket.

Håvard Nevlands gårdsbruk i Bjerkreim gir melk til 4000 personer, sauekjøtt til 700, bill og storfekjøtt til 2500 og koteletter og grisekjøtt til hele 6300 mennesker.

For det mottar han 354 767 kroner i produksjonstilskudd fra Statens landbruksforvaltning i år.

Bjerkreim kommune i Rogaland er den kommunen i Norge som får mest i produksjonstilskudd til landbruket – målt per innbygger.

– I løpet av ti år er antall gårder her i kommunen gått ned fra 172 til 126, og i løpet av ti år er jeg redd vi ikke er selvforsynte med melk her i landet, sier Nevland.

Denne uken gikk pengeoverføringen ut til alle landets bønder, som har fått 8,1 milliarder kroner i produksjonstilskudd i år.

NYE TALL: De helt ferske tallene fra Statens Landbruksforvaltning, som VG har fått tilgang til og analysert, viser at økningen i produksjonstilskuddet fra i fjor til i år er på 4,96 prosent, opp fra 7,7 milliarder kroner i fjor.

Til sammenligning har matprisene det siste året økt med 0,7 prosent, mens konsumprisindeksen totalt er gått opp med 2,5 prosent.

Et samdriftsforetak i Akershus er de som mottar mest i samlet produksjonstilskudd, mens Ole Kristen Karlsrud i Ski er den enkeltbonden som får mest i produksjonstilskudd i Norge, med nesten 1,7 millioner kroner. Han er utdannet lege, men driver i tillegg tre gårder i Follo kommune med melke- og komproduksjon.

På tredjeplass ligger godseier Carl Otto Løvenskiold i Bærum. Alle de sju største mottakerne holder til i Akershus eller Vestfold.

–Jeg bruker mye tid og penger på å holde gårdene ved like. Jeg mener bondene er ivaretagere av kulturlandskapet, og vi er mange som gjør en innsats for storsamfunnet. Flere gårder ville vært rene tapsprosjekter uten produksjonstilskuddet, har Karlsrud tidligere sagt til Nationen.

Nesten 50 000 bønder og foretak har søkt om jordbruksstøtte. Tallene som VG har bearbeidet viser at de 1000 største bondene og foretakene i gjennomsnitt

AKERSHUS

Foretaksnavn	Kommune	Utbetalt februar 2010
Vaaler Samdrift Da	Eidsvoll	1 725 167
Ole Kristen Karlsrud	Ski	1 685 503
Løvenskiold Veier Carl Otto Løvenskiold	Bærum	1 576 835
Universitet for Miljø og Helse Ap	Ås	1 321 012
Bergsjø Landbruk Da	Aurskog-Holand	1 256 771

AUST-AGDER

Foretaksnavn	Kommune	Utbetalt februar 2010
Gunnar Eivind Greibrokk	Evje Og Hornnes	683 978
Vestre Øiestad Gård	Arendal	657 036
Reiersen Sven	Evje Og Hornnes	615 579
Frøysnes Øystein	Bygland	603 080
Melkeskvetten Samdrift Da	Grimstad	572 984

BUSKERUD

Foretaksnavn	Kommune	Utbetalt februar 2010
Knut Birkeland	Lier	1 182 432
Strand Knut M	Sigdal	1 111 917
Hans Erik Hotvedt	Kongsberg	977 337
Terje Quif	Hurum	886 737
Økogarden Hemsedal Da	Hemsedal	863 253

FINNMARK

Foretaksnavn	Kommune	Utbetalt februar 2010
Nåvet Doallu Da	Tana	969 015
Bjørn-Tore Søfting	Vadsø	835 303
Arild Nilssen	Nesseby	724 587
Onkel Isaks Veikro Fred Johnsen	Tana	705 672
Eriksen Stig Arve	Tana	697 263

HEDMARK

Foretaksnavn	Kommune	Utbetalt februar 2010
Sigvardt Pran	Sør-Odal	1 209 851
Trond M. Ruud Olsen	Stange	1 107 431
Heradsing As	Elverum	977 173
Meibye Aksej	Stange	957 644
Forpakterlaget Fokhol Gård Ans	Stange	922 176

HORDALAND

Foretaksnavn	Kommune	Utbetalt februar 2010
Reidar Kallestad	Lindås	655 152
Sveio Smalesamdrift Da	Sveio	618 788
Ronald Krüger	Etna	612 671
Haugo Storfte Da	Voss	608 014
Morten Bjørnstad	Askøy	589 900

MØRE OG ROMSDAL

Foretaksnavn	Kommune	Utbetalt februar 2010
Hansgarden Ans	Gjemnes	734 726
Arne Kvadsheim	Fræna	703 244

I FOKUS

De største får mest i støtte

Bøndene får fem prosent mer i år

Størst andel bønder i Lesja

morgenstellet i fjøset.

OPPLAND

Foretaksnavn	Kommune	Utbetalt februar 2010
Nicolai Stenersen	Gras	909 680
Per Otto Kaurstad	Ringebu	804 980
Anders Wadahl	Sør-Fron	785 635
Skartlien Torbjørn	Nordre Land	740 403
Mæhlum Samdrift Da	Gjøvik	703 472

OSLO

Foretaksnavn	Kommune	Utbetalt februar 2010
Myrvoll Arnt	Oslo	588 032
Norsk Folkemuseum	Oslo	586 337
Oslo Kommune Friluftsetaten	Oslo	434 212
John Eirik Telle Maskinstasjon	Oslo	273 498
Oslo Kommune Bydel 12 Alna	Oslo	160 979

ØSTFOLD

Foretaksnavn	Kommune	Total 2010
Øiestad Samdrift Da	Trogstad	1 248 195
Jo Poppe	Fredrikstad	1 131 333
Kloverbakken Samdrift Da	Spydeberg	1 110 143
Dag Sindre Karlrud	Trogstad	1 017 700
Kopperud Kjell A	Rakkestad	846 824

VESTFOLD

Foretaksnavn	Kommune	Total 2010
Fosslien Vidar	Sande	1 492 414
Økologisk Drift As	Sande	1 352 113
Freberg Nils-Edvart	Nøtterøy	1 099 910
Kjetil Helland	Sandefjord	1 087 886
Per Øivin Sola	Sande	1 020 931

VEST-AGDER

Foretaksnavn	Kommune	Total 2010
Stanley Nilsen	Farsund	782 567
Kviljo Samdrift Da	Farsund	648 365
Øystein Gilja	Farsund	637 147
Skregelid Og Eide Samdrift Da	Flekkefjord	629 918
Langåker Gård V/Raymond Eik	Farsund	625 739

TROMS

Foretaksnavn	Kommune	Total 2010
Alf Utby	Målselv	1 206 892
Olav Grundnes	Målselv	976 285
Myrholt Jarl	Dyroy	769 774
Harald Kaasen Jr	Kvænangen	733 951
Johnsen Svein	Tranøy	711 357

TELEMARK

Foretaksnavn	Kommune	Total 2010
Foss Samdrift Da	Skien	897 779
Lunde Bjarne Willy	Skien	812 397
Håvard Hardang	Notodden	702 048
Ytre Gjerpen Samdrift Da	Porsgrunn	688 494
Erik Hesby Håveit	Kviteseid	680 367

SØR TRØNDELAG

Foretaksnavn	Kommune	Total 2010
Iverøra Samdrift Da	Åfjord	1 008 308
Dag Erland Skattem	Ørland	944 933
Galåen Samdrift Da	Roros	870 608
Tande Gård	Oppdal	869 410
Rissa Samdrift Da	Rissa	827 775

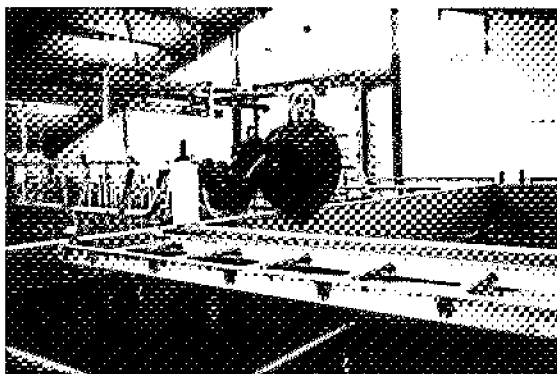
SOGN OG FIORDANE

Foretaksnavn	Kommune	Total 2010
Bø Fellestjos Da	Gloppen	657 348
Hjalma Samdrift Da	Eid	651 796
Jostedal Samdrift Da	Luster	602 857
Utsektå Samdrift Da	Gloppen	552 148
Ravndal Per	Forde	551 997

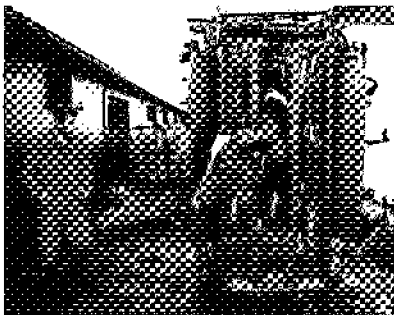
ROGALAND

Foretaksnavn	Kommune	Total 2010
Gimre Samdrift Da	Sola	790 729
Kvia Samdrift Da	Hå	728 025
Gudmestad Guttorm	Rennesøy	714 709
Ullenes Morten	Rennesøy	710 352
Stokka Samdrift As	Hå	707 638

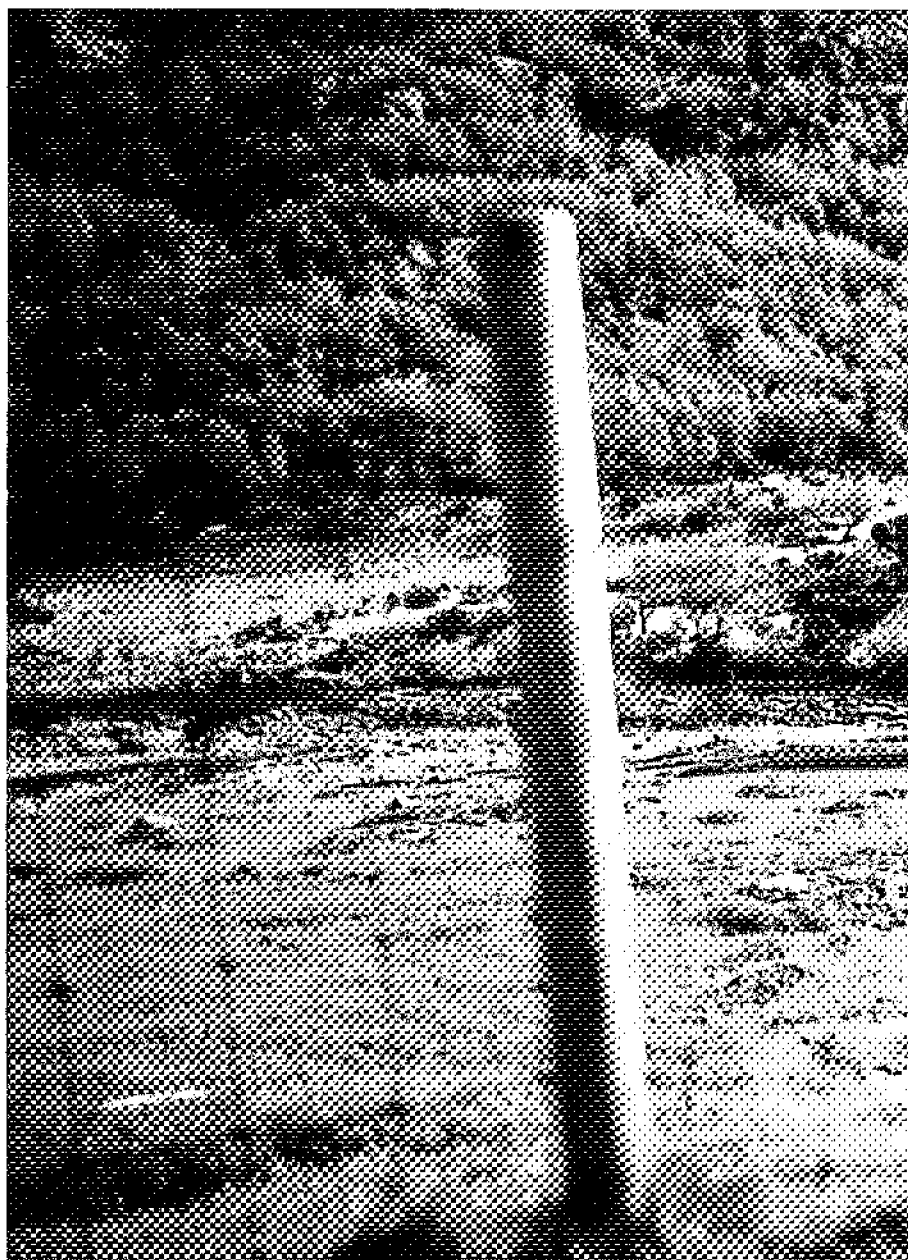
SØNDAG

HOPPER OVER: Elin Cathrine Anestad Nevland hopper over en vegg for å komme inn til kalvene, som hun skal mate.

I «KLIPPE-MASKINEN»: Håvard Nevland har plassert en av melkekyrne i «klippemaskinen». Den holder kua fast, slik at klovene kan bli klippet.

Cathrine omtaler som «kontoret», har ekteparet utsikt over hele fjøset. Når hun setter seg bak PC-en, kan hun se hvor mye melk hver enkelt ku har avgitt, hva de har spist og når de har melket og spist.

– Bare jeg ser på skjermen, har jeg kontrollen, fastslår Elin Cathrine.

Av de over åtte milliardene som er utbetalt til bønder og foretak, gikk 1,1 milliarder til å leie inn avlaser og til ferieavvikling.

Familien Nevland er baktre-

som mottar mest i produksjonstilskudd i hele fylket.

For i år får de hele 796 121 kroner i tilskudd, men tallet er ikke med i tabellen fordi de ikke har organisasjonsnummer.

– Dette er et stort gårdsbruk som har totalareal på 3630 dekar. Vi melder inn opplysninger og får tilskudd på lik linje med alle andre, sier leder for arbeidsdriften Toralf Rugland.

Gårdsbruket drives av 17 ansatte og rundt 20 innsatte fanger.

– Du kan delvis sammenligne det med en skole der ansatte lærer opp de som er inne til soning.

Med ca 100 melkekyr, 135 kalver og ungdyr, 20 purker og 100 slaktegris omsetter Ana fengsel for 5 millioner i året.

– Men dette er ikke noe vi tjener penger på. Inntektene går tilbake i statskassa, forklarer Rugland.

Norsk folkemuseum i Oslo får i år 586 337 i produksjonstilskudd, fordi de har tatt over driften av Bygdø kongsgård fra kong Harald. I tillegg får de en overføring fra Finansdepartementet på mer enn 6 millioner.

– Dette skal gjøre det mulig for oss å ta vare på kulturlandskapet og drive gården som et friområde for Oslos befolkning, sier forvalter Jan Tore Sørsdal.

vegetasjonen friser. Poenget er dette: Uten sauer og storfe som belter, kommer Norge til å gro igjen. Sauen er Norges fremste landskapspleier.

Derfor mottar Nevland 17 385 kroner som et tilskudd som skal stimulere til å holde dyr på utmarksområder. Han mottar også et tilskudd på 115 503 kroner, som skal brukes til å holde kulturlandskapet i hevd.

Det beitearbeidet utføres av 90 sauer, 200 lam og 100 kviger.

ØKTE KOSTNADER: Nevland har tredoblet sin produksjon på ti år, men det er andre faktorer som driver kostnadene og dermed matprisen i været.

● Strømmen koster 30 prosent mer i år enn for to år siden, og i år må han punge ut med rundt 220 000 kroner til den lokale strømleverandøren.

● De siste 18 månedene har hans utgifter til kraftfor økt med 270 000 kroner.

● Prisen på innleid arbeidskraft har økt fra 300 kroner i 1995 til 600 kroner i år. Utgiftene til dette i år utgjør 270 000.

– Inntektsutviklingen greier ikke å kompensere for veksten i utgifter. Jeg er redd vi får se mange konkurser i landbruket fremover, sier Nevland.

Når landbrukstallene kobles opp mot beregninger fra skattelis-

– Trenger støtten

– Vi er på rett vei, sier leder i Norges Bondelag, Nils T. Bjørke.

Han mener økningen i jordbruksstøtte reflekterer at bondenes inntektsnivå er for lavt i forhold til andre yrkesgrupper i Norge.

– Fem prosent er den riktige veien å gå. Ser man på midde-

– Men den lave korrisen gjør at dem som driver med svin og kylling indirekte også tjener på dette, sier Bjørke.

Selv får han 397 841 kroner i produksjonstilskudd, en økning på 36 000 kroner fra året før. Det meste av støtten, over 100 000 kroner, er areal og kulturlandskapstilskudd. Han fikk 58 000 kroner til ferie og for å

I FOKUS

KLAR TALE: Dette skiltet har Bondelaget satt opp på en tilhenger som står langs E 39, på vei til Bjerkreim.

Kronprinsparet   Ola Mæle   Lars Sponheim   Olaf Tuft

Kjente fjes med jordbruksstilskudd

Kronprinsparet, Skaugum Gård	646258 kr.
Kongsgården, Kong Harald har overført den til Folkemuseet	586 337 kr.
Carl Otto Levenskiöld, godsøier Levenskiöld-Vakere	1 576 835 kr.
Carl Nicolaus Wedel Jarlsberg, godsøier Jarlsberg Hovedgård	894 038 kr.
Hans Rasmus Astrup, skipsreder	570 092 kr.
Inger Lisa Gjerv, tidligere stortingsrepresentant (Ap)	849 459 kr.
Lars Sponheim, fylkesmann, tidligere landbruksminister (V)	207 382 kr.
Terje Riis-Johansen, olje- og energiminister, tidligere landbruksminister (Sp) ..	433 112 kr.
Per Olaf Lundtaigen, stortingsrepresentant (Sp)	488 440 kr.
Ola Borten Moe, stortingsrepresentant (Sp)	248 148 kr.
Trygve Magnus Slagsvold Vedum, parlamentarisk leder (Sp)	57 624 kr.
Johan Benal Ungland, skipsreder	551 623 kr.
Erling Jevne, tidligere skoleper	271 145 kr.
Sveinung Svebestad, styreleder i Gilde	92 496 kr.
Olaf Tuft, roer, ...	108 026 kr.
Tore Aksel Voldberg, investor	290 149 kr.
Fred Olsen, skipsreder	210 964 kr.
Ola Mæle, investor	240 778 kr.
Ole-Arton Teigen, leder Norsk bonde- og småbrukarlag	271 856 kr.
Nils T. Bjørke, leder Bondelaget	397 841 kr.
Jon Erik Kjaer, Jaktet på kjærligheten-bonde	184 166 kr.
Cas Kvæster, Jaktet på kjærligheten-bonde	217 616 kr.
Colle Breen, Jaktet på kjærligheten-bonde	7 7500 kr.

Fakta

Produksjonstilskudd

Produksjonstilskudd er et samlebegrep for en rekke tilskuddsordninger som foretak som driver vanlig jordbruksproduksjon kan søke på. Produksjonstilskuddene utgjør 8,1 milliarder kroner av jordbruksavtalens 12,9 milliarder for 2010. Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid utgjør om lag 1,1 mrd. kr.

Andre tilskuddsordninger i jordbruksavtalen er regionale miljøtilskudd, pristilskudd, utviklingstiltak og andre veiførdsordninger.

Disse tilskuddene er ikke med i de offentliggjorte tallene fra Statens landbruksforvaltning.

Tilskuddene utgjør om lag en tredel av jordbrukets brutto inntekter.

Det er kommunene som behandler og avgjør søknadene mens Statens landbruksforvaltning utbetaler og regnskapsfører utbetalingene. Utbetalingene skjer to ganger i året, i februar og nå i juni.

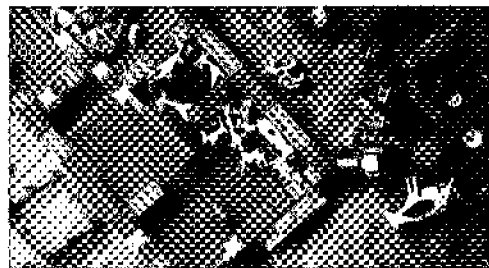
Kilde: Statens Landbruksforvaltning

De største bondekommunene

Kommune	Andel av kommunen som mottar støtte
Lesja	11,1 %
Vestre Slidre	9,5 %
Leka	9,4 %
Finnøy	9,1 %
Bjerkreim	8,8 %
Tolga	8,7 %

Disse kommunene mottar mest støtte pr. innbygger.

Kommune	Snitt støtte pr. innbygger 2010	Snitt inntekt pr. innbygger 2008	Rangering av inntekten
1 Bjerkreim	26 520	227 543	54
2 Lesja	22 826	170 579	397
3 Tolga	20 922	155 951	418

IFGOFIAC: Leka-barnen hos familien Klutved er ikke som

Støtte i Oslo

Oslo er «kjerringa mot strømmen» når det gjelder produksjonstøtte: Antall søkere om støtt har økt fra 17 til 22 og arealet det søkes for har økt med 29 prosent fra